SVENSKA CANADA-TIDNINGEN HAS THE LARGEST CIRCULATION OF ANY SWEDISH NEWSPAPER IN CANADA.

Svenska Canada-Tidningen

The Swedish Canada News

ARG. (YEAR) 33. (Lösnummer 10 Cts.) WINNIPEG, MANITOBA, TORSDAGEN DEN 30 APRIL 1925. (Lösnummer 10 Cts.) No. 18.

PROVINCIAL LIBRARY MANITOBA

Dec 24 Prov. Librarian Winnipeg

Sammanslagning av järnvägar

Stora ekonomiska fördelar förutspås därav.

Thornton och Jacobs plädera för sammanslagning av National- och Pacific systemen.

En fusion av de två stora järnvägsbolagen i Canda komme att göra det möjligt att spara nog pengar, vilka nu slösas bort i konkurrensen, för att betala de fixerade utgifterna för bägge systemen.

Denna förklaring avgavs den 22 ds, då Sir Henry Thornton inför underhusets speciella järnvägskommitté, vilken inbjudit honom att framlägga sina idéer om järnvägsoperation.

Sir Henry sade sig anse, att en dylik fusion skulle visa sig som ett fruktbart fält samt så långt som möjligt eliminera konkurrens. Ekonomien däri skulle bli större, vad passageraretrafik beträffar, men det skulle även beröra frakttrafiken, därigenom att man under de bråda säsongerna kunde begagna sig av varandras faciliteter.

En sammanslutning av de två järnvägssystemen komme att resultera i oerhörda besparingar, förklarade Sir Henry. Han framhöll vidare, att nationaljärnvägens brist ej berodde på att staten ägde detsamma. Orsaken låge i förhållanden, som existerat förut, och vilka påtvingats järnvägens direktion.

Denna diskussion fortsattes påföljande dag, och man gick då in i minsta detalj med allt. Major Graham Bell, biträdande järnvägsminister, ansåg, att järnvägslinjerna i Manitoba voro för högt beskattade, samt att eftergifter borde göras för trafiktäthet och skillnad i inkomst jämfört med konkurrenterna, i det att C. N. ej borde betala så mycket som C. P.

Försök göras dock att få till stånd för Canadian National egendom en likformig beskattningstaxa i alla provinser. Dess hotell gå på det hela taget med förlust, men de äro ett nödvändigt bihang till passageraretrafiken liksom restaurationsvagnarna, vilka ej heller inbringa någon nettoinkomst och i somliga fall gå med förlust.

Ytterligare pläderande för sammanslagning av de två järnvägarna hördes ock den 24 ds i underhuset, då S. W. Jacobs (liberal) ytfrade sig i budgetdebatten Man hörde ock ekon av Sir Henrys utlåtande, att detta skulle resultera i stora besparingar. Den andra talaren, som framkom med ett längre anförande, var O. R. Gould (progressiv från Assiniboia), som advocerade, att man droge in skattefria Victory obligationer, etablerandet av lantkredit samt avskrivning av C. N:s övervärdering för att sätta detsamma i stånd att konkurrera med C. P.

"Mitt förslag är," sade mr Jacobs, "att linjerna slås tillsammans, så att

(Forts. å sid. 4.)

FÖRSVARAR C. N.

Sir Henry Thornton,
som pläderar för sammanslagning av de två järnvägssystemen.

Läget i Europa mycket allvarligt, anser Chamberlain.

Om det icke blir annorlunda nalkas vi en katastrof. Ingen fredens atmosfär råder numera.

I ett tal i dagarna hållet i Birmingham yttrade utrikesminister Chamberlain: "Det är nu sex år sedan det mest omfattande av alla världshistoriens fredsfördrag undertecknades. Icke desto mindre påtvingas man i samvaron med statsmän från olika länder och i mellanfolkliga rådslag känslan, att trots alla dessa gångna år ännu i dag icke någon fredens atmosfär råder i Europa. **Om icke det kan bli annorlunda, och om vi icke lyckas undanrödja de farhågor, som behärska Europa, om vi icke kunna skapa förtroende och trygghet, måste — därom ser jag varje dag tydliga vittnesbörd — nalkas Europa mer och mer en oundviklig ny katastrof."** Chamberlain yttrade vidare, att han funnit, att säkerhetsfrågan ingalunda kunde lösas genom Benesjprotokollet. Ej heller kunde trygghet och säkerhet skapas genom nya allianser med gårdagens bundsförvanter, riktadet mot gårdagens motståndare. Det gäller däremot att söka genom Englands och imperiets inflytande sammanföra de olika partter, som nyss voro varandras fiender, i en gemensam överenskommelse, i vilken England deltager och genom sin garanti skapar stadga och förtroende för samfällt respekterande och upptätthållande av gränserna. Därest fredstraktaternas bestämmelser skola ändras, kan detta blot tske i framtiden, och när alla berörda parter känna, att en förändring är önskvärd.

Omfattande mobiliseringar förekomma över hela Turkiet, och man riktar därmed ett dråpslag mot John Bull.

Sir Augustus Nanton avliden

Var president av Dominion bank samt en av de allra främsta finansiärer i landet.

Efter en månadslång sjukdom bortgick i fredags morse den 24 ds Sir Augustus Nanton, president för The Dominion Bank samt en av de ledande finansiärerna i Canada.

Sir Augustus föddes den 7 maj 1860 i Toronto, där hans far var advokat. Han slutade skolgången vid unga år samt fick först anställning hos en fastighetsmäklare samt började sedan arbeta för firman Osler & Hammond, vilka också äro fastighetsmäklare. Han blev raskt befordrad samt sändes 1883 till Winnipeg för att öppna en bransch för firman. Han anlände i en mycket kritisk period, men tack vare sitt goda och sunda omdöme lyckades han styra skutan i hamn.

Under den kritiska perioden 1894—1900 var han uppbördsman för Manitoba & Northwestern Railway Co., vilket slutade med att han framgångsrikt lyckades sälja bolagets tillgångar till Canadian Pacific järnvägen.

Efter 1900 växte hans affärer och hans intresse i västra Canada, och han blev en erkänd auktoritet i finansiella frågor. Fastän man aldrig lyckades övertala honom att beträda det publika och politiska livet, innehade han dock en del hedersposter av annan art.

Med tiden blev han den exekutiva chefen för firman Osler, Hammond & Nanton samt president för Dominion Bank och styrelseledamot i flera bolag. Hans råd söktes ofta av provinsiella regeringar, municipalsamhällen samt affärsorganisationer av allahanda slag. Sin sir-titel erhöll han 1917 som erkänsla för sin patriotiska insats i Canadas liv.

Han begravdes i tisdags i Winnipeg under stor pomp och ståt. Närmast sörjande äro änka samt barn, en syster och brodern, brigadgeneralen H. C. Nanton.

Jordbruksminister Motherwell ämnar framkomma med lagförslag avseende att förbättra försäljningen av kreatur och andra farmprodukter.

St. Lawrence projektet i nytt läge

Viktigt meddelande avgives av Herbert Hoover.

Skall börja arbetet på de tvenne stora vattenvägs-projekten både i U. S. och Canada.

Handelsminister Hoover förklarade den 22 ds., att arbetet med de två stora föreslagna nordliga vattenvägssystemen skall börja med detsamma. Arbetet å Great Lakes-St. Lawrence projektet har möjliggjorts genom en överenskommelse mellan Förenta Staterna och Canada, vilket dock tagit ett år av diplomatisk korrespondens.

Copyright, Harris & Ewing
Handelsminister Hoover,

Det meddelas vidare, att jämnsides med ingenjörsundersökningen av detta projekt skall man ock företaga en undersökning av den föreslagna djupvattenvägen från Great Lakes till Hudsonfloden för att taga reda på

(Forts. å sid. 5.)

Linodling lanceras i Manitoba

Provinsregeringen överenskommer med Key att experimentera med odlingen av lin.

Jordbruksdepartementet inom den provinsiella regeringen kommer att börja med experiment i linodling i de mellan sjöarna liggande distrikten norr om Winnipeg. Det är vår landsman L. R. Key, som tagit initiativet till dessa experiment. Regeringen kommer att köpa 25 bushels av linfrö från Manitoba Fibre Mills Co., som i höstas startades av mr Key. Detta förråd av frö kommer att utdelas bland farmarena i de norra distrikten.

Sådden av linfröet, dess växt och beredningen av linet kommer att ske under överinseende av jordbruksdepartementet. Manitoba Fibre Mills Co. har lovat att inköpa hela den skörd, som kommer av detta utsäde.

Mr Key är född i Danmark och var där farmare samt kom 1908 till västra Canada. Efter att ha deltagit i världskriget återvände han till Canada 1919 samt fortsatte då sina experiment med linodling. Sistlidna höst bildade han som sagt Manitcba Fibre Mills Co. här i Winnipeg, sedan han övertygat sig om att lin kunde odlas med framgång i många delar av provinsen.

Bolaget importerar omkring 700 bushels hampfrö från Holland samt cirka 550 bushels linfrö från Ontario.

Jordbruksdepartementet ansåg, att det föreligger stora möjligheter för denna industri inom provinsen, vadan man beslöt sig för att göra ett experiment.

Mr Key förklarar, att två ton linfiber per acre anses som god avkastning, fast man under särskilt goda förhållanden kan erhålla tre. Priset per ton är för närvarande från $15 till $30, då fibrerna utdragits, samt från $10 till $20 i sitt ursprungliga tillstånd.

U. S. kommer åter att sända en icke officiell envoyé till Frankrike för att se efter vilka chanser Uncle Sam har att inkassera sin sju biljoner dollars krigsfordran.

ANFALLER C. N.

Mr. E. W. Beatty,
som anser att Canadian National driver en orättvis konkurrens.

MacDonald får kritik av sina anhängare och vänner.

Icke en enda socialistisk princip har upphöjts till lag, är den utslungade anklagelsen.

Det engelska arbetarepartiets 63:e partidag har i dagarna hållits i Gloucester. Vid diskussionen om årsberättelsen visade sig de första meningsskiljaktigheterna och fick tack vare denna ett delvis ganska stormigt förlopp. MacDonald anklagades för att icke ha handlat fullt klokt och därigenom åsamkat förlust av flera miljoner väljare, därbland en stor del ur de socialdemokratiska leden. Den del av årsberättelsen, som behandade sinovjevaffären, förkastades däremot med 286 röster mot 261 av församlingen, som krävde en ingående undersökning av denna angelägenhet.

Under eftermiddagssammanträdet kom arbetarregeringens politik under debatt, varvid också häftiga angrepp gjordes mot MacDonald och flera regeringsmedlemmar. Icke en enda socialistisk princip, framhölls det, hade upphöjts till lag. Även Dawesrapporten diskuterades skarpt. Det enda den hade medfört var de tyska arbetarnas slaveri under den internationella storfinansen och kapitalet.

Härefter tog MacDonald till orda efter att helt lugnt ha åhört de angrepp, som riktats mot honom. De förebråelser, som riktats mot honom i egenskap av regeringschef, fann han absurda. Man måste nämligen betänka, att det existerar skillnad mellan att regera och antaga en resolution på en partidag.

Efter ytterligare en debatt över minimilönerna speciellt för gruvarbetarna antogs en resolution med 898 röster mot 169, vari församlingen uttalade sin fulla anslutning till arbetareregeringens politik och verk.

I år har man i Ukrajna besått 100 miljoner acres mindre än förlidet år med säd.

Fran parlamentet i Ottawa

J. T. Shaw kommer att rösta för budgeten.

Marler försvarar ivrigt budgeten och senator W. B. Willoughby talar för västra Canada.

Debatten om budgeten fortsattes den 21 ds i underhuset med anföranden av medlemmar från alla partierna. J. D. White (k) anföll densamma såsom varande partifärgad och oklar; W. G. Raymond (l) höll före, att om Meighens motion om protektion bleve verklighet, så skulle detta spränga sönder konfederationen; John Morrison (p) var missräknad över regeringens långsamhet i fråga om reduktion av tariffen. Men samtidigt var han också trött på de konservativas kroniska försök att finna fel. J. S. Woodsworth föreslog ett jubileumsår enligt den mosaiska lagen.

Påföljande dag framhöll Herbert Marler (l), att finansminister Robbs finansiella rapport var "klar att analysera samt klar i sina effekter." Han ansåg också, att lånen till nationaljärnvägen icke skulle inbegripas i den totala konsoliderade nettoskulden, enär detta system var ett försök att pröva principen om publikt ägandeskap.

• • •

Inbördes strider synas hindra karriären av den s. k. ginger-gruppen i det federala parlamentet. Den sista hårda stöten, som densamma mottagit, är att J. T. Shaw avvikit från dem — och honom hade sagda grupp tänkt sig som den framtida ledaren av den nya gruppen. Genom att förklara det vara sin avsikt att understödja budgeten har mr Shaw avskurit all förbindelse med sina före detta associerade. Faktiskt taget är kontroversen så pass kraftig, att han ej ens talar med somliga av dem.

Den allmänna opinionen i politiska cirklar i Ottawa är den, att mr Shaw genom detta steg övergivit sina progressiva vyer samt definitivt gått över till det liberala partiet. Tills dato vet men ej orsaken till hans plötsliga förändring.

• • •

Men det mest förargliga är det faktum, att ginger-gruppen efter en häftig strid just lyckats i att få mr Shaw placerad som deras representant å Peterson kommittén. De andra progressiva gyckla nu med "gingeriterna" över att de varit behjälpliga i att placera ytterligare en regeringsman å sagda kommitté, vilken beskyllan ju är litet svår för dem att besvara.

• • •

Hon. W. B. Willoughby av Moose Jaw, Sask., fäste den 23 ds i senaten regeringens uppmärksamhet å nödvändigheten av att genom lagstiftning förskaffa västerns farmare billigare lån både på kortare och längre tider. Han påstod, att västern drog mindre nytta av den protektionistiska tariffen än någon annan del av

(Forts. å sid. 5.)

Hindenburg har valts till Tysklands president med nära en milj. majoritet.

Det tyska folket kan än en gång med hjärtans lust sjunga: "Deutschland, Deutchland, ueber alles!"

Det med så stor spänning motsedda valet i Tyskland, som gick av stapeln i söndags den 26 april, resulterade i att fältmarskalk von Hindenburg valdes till landets andre president med en majoritet av nästan en miljon röster.

Nära trettio och en halv miljon röstande gingo sagda dag till valurnorna samt gåvo den gamle generalen cirka 14,600,000 röster eller över 900,000 mera röster än hans motståndare dr Wilhelm Marx, republikanernas kandidat. Kommunisternas kandidat, Thaelman, erhöll 1,700,000 röster.

General Hindenburg, som återigen visat sig vara det tyska folkets idol, kommer att avlägga sin ämbetsed som i dag eller i morgon. Det tyska riksblocket eller nationalisterna, vilka förmådde den 78-årige mannen

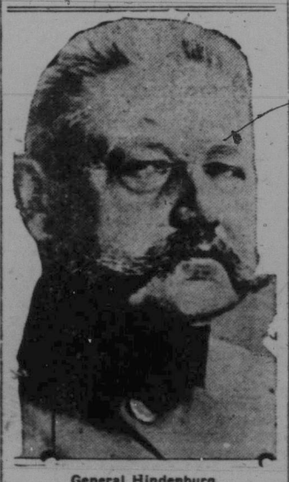

General Hindenburg,
Den segrande kandidaten.

att bliva deras framgångsrike kandidat, underrättade den 27 ds pressen om att de ämnade tillåta rikskanslär Luthers kabinett att förbliva som det var.

Kommunisterna, som till en viss grad kontribuerade till Hindenburgs seger genom att avgiva över en miljon anti-monarkiska röster till sin kandidat, ha påbörjat en agitationskampanj i de stora fabrikerna för generalstrejk som en protest emot Hindenburgs val.

Vid en nyligen given intervju förklarade Hindenburg, att han förutsåg möjliga nödvändiga ändringar i Dawes' planen. Han gav också en antydan om sin önskan att få till stånd en säkerhetspakt med de allierade samt Tysklands inträde i nationernas förbund å en basis likställig med de allierade.

Under söndagens val avgåvos som sagt över 30,000,000 röster eller cirka 3,000,000 röster med än under det resultatlösa valet cirka en månad sedan. Dessa tre miljoner besegrade Marx samt representerade nästan lika många män och kvinnor med monarkiska sympatier, vilka avhöllo sig från att rösta under marsvalet, då nationalisterna och riksblocket ej hade någon mera imponerande personlighet än dr Karl Jarres att samla sig kring.

• • •

Hindenburgs val har naturligen framkallat skarpa protester i Frankrike, där man nu barnsligt nog framdrager, att hans namn befinner sig på den lista av "krigsbrottslingar," som uppsattes i förbindelse med Versaillestraktaten. Man anser i Frankrike, att detta val bör bliva en läxa för de anglo-saxiska länderna samt öppna ögonen på dem. Det är mycket möjligt, att krigsentusiasten och sabelskramlaren Raymond Poincare åter blir utsedd att fylla posten som premiärminister på grund därav

Vad Storbritannien beträffar, tager man valet ganska lugnt, och där väntar man ej, att Hindenburgs presidentskap skall förorsaka några större förändringar i Tysklands utrikesförbindelser med undantag av att göra dess forna fiender litet mindre förtröstansfulla vis a vis Tyskland.

• • •

Tyskland själv är oberörd av världens kritik samt känner sig tillfredsställd. Man anser sig ha återvunnit sin självrespekt genom att följa sin egen vilja, även om det skulle i någon mån skada rikets säkerhet. Än en gång känner sig det tyska folket äga ett visst berättigande att sjunga

Dr. Wilhelm Marx,
Den besegrade kandidaten.

på det gamla viset sin nationalsång: "Deutschland, Deutschland über alles!"

Hindenburgs attityd är den, att intet parti skall diktera till honom, och han förklarar sig beredd att skaka hand med sina forna opponenter såväl som med sina vänner, om dessa äro villiga att samarbeta med honom

Anti-polska demonstrationer äga nu rum på flera ställen i Ryssland.

Den kanadensiska dollarn var den 21 ds för första gången detta år värd 100 cents i New York.

Bliver borgmästare för tredje gången

Per Herman Hallströms i Rockford, Ill., seger skedde med en majoritet större än någonsin tillförne.

De röstägande i Rockford, Ill., ha i dagarna valt Per Herman Hallström för tredje gången till stadens borgmästare. Han erhöll denna gång många flera röster än någonsin förr, omkring 1,000 fler än vid föregående val, och hans röstmajoritet över de båda medtävlarna var överväldigande. Det har förut icke hänt i Rockfords historia, att så många medborgare uttalat sitt gillande av en borgmästarekandidat.

Av de omkring 20,000, som deltogo i valet, röstade ej mindre än närmare 11,500 på Hallström, omkring 7,200 på Charles Andrews jr och omkring 1,300 på Fred T. Peterson. Vid föregående borgmästarval erhöll Hallström något över 10,000 röster. Det har inträffat endast en gång förut i Rockford, ett en borgmästare blir återvald för andra gången. Borgmästare Hallström visade sig äga många vänner och understödjare över hela staden, men särskilt i sydöstra stadsdelen växte hans röstsiffra kraftigt och snabbt.

Så snart de inkommande röstsiffrorna började visa på en mer säker seger för den populäre borgmästaren, samlades närmare 6,000 av hans vänner och beundrare vid hans hem i 525 London ave. för att bringa honom sin hyllning och gratulera honom. Borgmästare Hallström tackade de församlade för hyllningen. Genom dagspressen lät han följande dag framföra sitt varma tack till Rockfords invånare för visat förtroende och lovade bland annat att sätta in all sin kraft för stadens utveckling i rätta banor till alla inbyggares bästa.

Stadsclerken Elmer O. Strand återvaldes med en vacker röstsiffra. Han hade ingen medtävlare. Samma var förhållandet med stadskassören Evans A. Anderson. Adelbert Floberg valdes till parkkommissarie.

Stadens populäre poliskommissa- August F. Bargren har den 5 nästkommande maj tjänstgjort vid stadens poliskår i trettiofem år. På borgmästare Hallströms initiativ kommer denna dag att firas i Rockford som "August E. Bargrens dag." Den omtyckte polischefens många vänner ha vidtagit stora förberedelser för att göra denna dag verkligt angenäm för polisveteranen och så hedersam som möjligt för Rockford och dess inbyggare, vilka Bargren så troget och förtjänstfullt tjänat under så många år.

Kung Ferdinand av Rumänien säges vara betänkt på att abdikera till förmån för kronprins Carl.

Storbritannien har förklarat sig villigt att deltaga i en konferens för nedrustning i Washington.

Två skandinaviska astronomer upptäcka en ny komet.

Ett telegram från Köpenhamn ger vid handen, att professorerna Strömgren, svensk, och Hansen, dansk, vid Köpenhamns astronomiska observatorium, bekräftat existensen av en ny komet, som tidigare lär ha upptäckts av en amatör i Krakow, Ryssland.

Professor Strömgren meddelar, att kometen är jämförelsevis ljus, av den åttonde storleken och belägen i stjärngruppen Pegasus.

En man i Hillsdale, Mich., som länge varit sjuk, sprängde sig häromdagen i luften med dynamit.

Betydelsefull utvidgning utav Europas telefonnät.

Direkt förbindelse London—Stockholm, London—Berlin och London—Rom.

Från London meddelas: En betydelsefull utvidgning av Europas telefonnät torde bli följden av en del experiment, som äro i gång mellan de svenska, engelska och italienska statstelefonerna, som första gången lyckats etablera direkt förbindelse London—Stockhom, London—Turin och London—Berlin. Det har varit synnerligen lätt att ordna ett samtal mellan de respektive städernas telefoncentraler, men svårare när förbindelse skulle etableras mellan två telefonabonnenter. Tekniska förbättringar äro under förberedande för att i framtiden kunna etablera fullständig nattjänst mellan London och Stockholm via Amsterdam och Hamburg—Malmö. Sträckan är 3,000 km. lång och omfattar två undervattenskablar. Regelbundna förbindelser mellan London—Berlin och London—Rom via Turin äro också planlagda.

Chamberlain gav uppslaget, ej Coolidge

Initiativet till nedrustningskonferensen tillskrives England, som ivrigt önskar en flottreduktion.

I Chicago Tribunes parisupplaga förklaras, att initiativet till konferensen om flottrustningarnas begränsning kommer från Chamberlain, som skulle ha upptagit denna fråga vid sitt sista samtal med Kellogg i London. Kellogg framförde sedan tanken till Coolidge och vann dennes anslutning.

Chicago Tribune skriver; "England önskar livligt en ny reduktion av antalet lätta kryssare och undervattensbåtar i världen. Amiralitetet anser, att de amerikanska och engelska intressena i Stilla havet sammanfalla, ty Japans nuvarande aktivitet — i det Japan vill bygga den starkaste kryssare- och U-båtsflottan — skall för England och U. S. A. medföra stora extrautgifter. Flottbasen i Singapore är endast en början." Tidningen bekräftar, att det franska svaret icke var uppmuntrande. Inom franska politiska kretsar mottog man utan entusiasm tanken på en eventuell konferens, som skulle röra sig om betydligt mer än tekniska frågor, och på vilken ledningen av världspolitiken skulle övergå till de två anglosachsiska makterna. Flera franska tidningar yttra f. ö., att det engelska torpederandet av Benesjprotokollet just var ägnat att låta världspolitikens ledning glida över från Geneve till London och Washington. Frankrike har därav så mycket större anledning att fortsätta aktionen för protokollet.

Chicago Tribune tillägger, att amerikanska regeringen för att förbereda konferensen om flottrustningarnas begränsning är betänkt på att organisera en expertstab, som redan nu skulle med de andra ländernas experter överlägga om frågans tekniska sidor.

Från Washington telegraferas, att det förefaller, som om den av Coolidge eftersträvade nedrustningskonferensen i Washington kommer att medföra ett ytterligare uppskov. Att döma av de senaste uppgifterna synes det omöjligt att hålla denna nästa vår. Man tror numera, att den först kan äga rum på hösten. Emellertid har senator Borah, som konfererat med Coolidge, meddelat, att avgörande steg för inbjudningarna snart komma att företagas. Borah har även konfererat med presidenten rörande frågan om erkännande av Ryssland. Borah meddelade också, att han komme att understödja arbetet för en blivande Washingtonkonferens. Borah uttalade även en önskan om att Ryssland skulle inbjudas till konferensen, vilket enligt hans uppfattning också skulle vara möjligt utan att sovjetregeringen förut formellt erkänts av Amerika. Presidenten undvek att yttra sig på denna punkt.

Sovjet köper tidningspapper i Sverige för 2 milj. kr.

Enligt vad St. D. erfarit, har i dagarna avtal träffats om leverans av 67,000 tons tidningspapper till Ryssland under loppet av detta år. Affären rör sig om 2 milj. svenska kr. Papperet levereras från fyra eller fem svenska pappersbruk. Skeppningen av den första leveransen har redan börjat. Affären har förmedlats genom ett större svenskt exporthus, och en representant för Centralpapperstrusten i Moskva har fört underhandlingarna i Stockholm. Det är den första större pappersaffären, som gjorts med Sovjetryssland sedan de fure-erkännadet.